МИТНИЧЕСКА хроника

Брой 2/2019 г.

86-ТА НЕФОРМАЛНА СРЕЩА НА ГЕНЕРАЛНИТЕ ДИРЕКТОРИ НА МИТНИЦИТЕ СЕ ПРОВЕДЕ В СОФИЯ

ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА ТЪРГОВИЯ ВЪРХУ ОСНОВНИТЕ ФУНКЦИИ НА МИТНИЧЕСКИЯ КОНТРОЛ В ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ЕС

МИТНИЧЕСКА хроника

В БРОЯ:

СОФИЯ

2 86-ТА НЕФОРМАЛНА СРЕЩА НА ГЕНЕРАЛНИТЕ ДИРЕКТОРИ НА МИТНИЦИТЕ СЕ ПРОВЕДЕ В СОФИЯ

4 АЗЕРБАЙДЖАНСКИТЕ МИТНИЦИ ЩЕ ЧЕРПЯТ ОПИТ ОТ БЪЛГАРСКИТЕ СИ КОЛЕГИ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО НА КОНВЕНЦИЯТА ЗА ОБЩ ТРАНЗИТ

4 ГЕОРГИ КОСТОВ: CELBET Е ЕДИН ОТ НАЙ-ДОБРИТЕ И ПОЛЕЗНИ ПРОЕКТИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА МИТНИЦИТЕ

ОПИТ

5 ОБУЧЕНИЯТА НА CELBET – СПОДЕЛЯНЕ, ПРАКТИКА И ВИДИМИ РЕЗУЛТАТИ

СЪТРУДНИЧЕСТВО

6 ДИРЕКТОРЪТ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“ ВЗЕ УЧАСТИЕ В ЗАСЕДАНИЕ НА ГЕНЕРАЛНАТА КОМИСИЯ НА ASEM ЗА МИТНИЦИТЕ

8 ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ГЛАВНАТА МИТНИЧЕСКА АДМИНИСТРАЦИЯ НА КИТАЙ НА ПОСЕЩЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

ПРОЕКТИ

11 ЗАПОЧНА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОЕКТ „НАДГРАЖДАНЕ НА ОСНОВНИТЕ СИСТЕМИ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДАННИ И УСЛУГИ – БИМИС (ФАЗА 2)“, ФИНАНСИРАН ОТ ОПДУ

12 МИТНИЦИ И ПРОИЗВОДИТЕЛИ СИ СЪТРУДНИЧАТ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА УНИФИЦИРАН ФАЙЛОВ ФОРМАТ ЗА СКАНИРАЩО ОБОРУДВАНЕ

13 3.4% Е ДЕЛЪТ НА ЦИГАРИ БЕЗ БАНДЕРОЛ ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2019 Г.

АКАДЕМИЧНО

14 14-ТА WCO PICARD КОНФЕРЕНЦИЯ

14 ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА ТЪРГОВИЯ ВЪРХУ ОСНОВНИТЕ ФУНКЦИИ НА МИТНИЧЕСКИЯ КОНТРОЛ В ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ЕС

ОПИТ

20 СТУДЕНТИ ОТ СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ ПОСЕТИХА СМО И СЪВЕТА НА ЕС В БРЮКСЕЛ

ЮБИЛЕЙ

21 140 ГОДИНИ МИТНИЦИ

ИСТОРИЯ

24 ТРЯВНА ПАЗИ СПОМЕН ЗА МИТНИЦАТА НА ГРАНИЦАТА МЕЖДУ КНЯЖЕСТВО БЪЛГАРИЯ И ИЗТОЧНА РУМЕЛИЯ

Директор на Агенция „Митници“: Георги Костов

Издава: Агенция „Митници“, Списание „Митническа хроника“, година XXVI, ISSN 0861-9921

Адрес: 1202 София, ул. „Г. С. Раковски” 47, тел.: (02) 9859 4210, 9859 4212

www.customs.bg

Редактор: Вяра Генова, Катя Куцарова, Диана Маркова, Александър Топалов

Снимки: Агенция „Митници“

Предпечат: Илиян Германов

Печат: „Ропринт” ЕАД

Броят е приключен редакционно на 07.11.2019 г.

Уважаеми читатели,

„Митническа хроника“ вече е регистрирана като научно издание в Националния център за информация и документация. Така нашето списание не само остава единственото специализирано издание в областта на митническата дейност, но и вече може да приютява пълнокръвни научни публикации. Като срещаме „теоретиците“ и „практиците“ се надяваме да скъсим разстоянието между научната и професионалната общност и да дадем на първите уютно за публикации място, а на администрацията – нови идеи и различен поглед.

Този първи академичен брой на „Митническа хроника“ ясно показва сходствата в приложното поле, а червената нишка на новите технологии и сътрудничеството като отговор на сложните предизвикателства в днешния дигитален свят е основна тема на няколко от материалите.

Митници в условията на динамична бизнес среда беше основната тема на 86-тия Клуб на генералните директори, чийто домакин през юни беше Агенция „Митници“.

През октомври темата за сътрудничеството и трудностите на фона на глобализацията бяха обсъждани и на 13-то заседание на ASEM за митниците.

Възможностите за обмяна на опит и партньорство на българските митници с Азербайджан, Китай и в рамките на проекта CELBET – за това разказват няколко от другите материали в броя.

Как се създава унифициран файлов формат за сканиращо оборудване – това разглежда материал, взет на заем от списанието на Световната търговска организация.

Наред с всичко това, в новата рубрика „Академично“, доц. д-р Момчил Антов разглежда от научна гледна точка въздействието на електронната търговия върху основните функции на митническия контрол в държавите-членки на ЕС. Текстът е презентиран по време на 14-та WCO PICARD Конференция, която се проведе в края на октомври в Скопие.

През тази година се навършват и 140 години от създаването на митническата администрация – как отбелязахме годишнината можете да видите в последните няколко страници. С поглед към историята, която трябва да помним, е и любопитният материал на финала, който ни разказва за „къщата митница“ в Трявна, някога отбелязвала границата между Княжество България и Източна Румелия.

МХ

86-ТА НЕФОРМАЛНА СРЕЩА НА ГЕНЕРАЛНИТЕ ДИРЕКТОРИ НА МИТНИЦИТЕ СЕ ПРОВЕДЕ В СОФИЯ

На 13-14 юни 2019 г. в София, България, се проведе 86-та Неформална среща на генералните директори на митниците на държавите – членки на ЕС и Турция. Изборът на място не е случаен, тъй като през 2019 г., освен че отбелязваме 140 години откакто София е избрана за столица, българските митници празнуват и своя 140-годишен юбилей. По повод юбилея на българската митническа администрация беше направена кратка ретроспективна видео презентация, в която беше проследено динамичното развитието на митниците.

**Повече за годишнината четете на последните страници на броя.*

Основната тема на тази неофициална среща на високо равнище, наречена още Клуб на генералните директори, бе посветена на митниците днес в динамичната бизнес среда.

Променящата се бизнес среда предизвиква начина, по който разглеждаме митниците днес и в бъдеще.

Под динамична бизнес среда в рамките на форума се очерта разбирането, че това са търговията и околната среда, които предизвикват митниците винаги да бъдат нащрек, за да изпълняват задачите си и да бъдат в крак с бързите промени, случващи се под влиянието на много външни фактори и от перспективите за бъдещето. Промените в климата, новите технологии, заплахите за световния ред, основан на правила, и предизвикателството на миграцията са фактори, които ще въздействат на търговията и митниците през следващите десетилетия. Технологичният напредък, например интернет на нещата, комуникационни мрежи от пето поколение (5G), блокчейн технологии, 3D принтирането, компютърни услуги в облачно пространство, анализ на данните и роботика – всичко това променя продуктите, процесите и бизнес моделите във всички сектори на икономиката, като в крайна сметка създава нови отраслови структури като отражение на промените в глобалните вериги на стойността.

Новите тенденции, технологии, продукти, търговски модели и потоци непрекъснато създават рискове, но и благоприятни възможности пред митническата администрация в ЕС и многобройните участници в нея.

Двудневната среща беше открита от директора на Агенция „Митници“ Георги Костов, като приветствие към участниците отправи и Георги Йорданов, главен секретар на Министерство на финансите.

Както е възприето с годините, срещата беше организирана в пленарни и дискусионни сесии.

За да се навлезе в същината на темата, първият ден започна със съвместна презентация от Австрия и Финландия за инициативата „Визия за ЕС и митниците занапред - 2030+“, в която беше обърнато внимание, че въпреки многобройните постижения през последните петдесет години, е необходимо да се направи повече, за да се гарантира, че митническият съюз ще може да продължи да се справя с предстоящите предизвикателства.

Представени бяха последващите действия от предишната среща на Клуба от Белгия.

Със своята презентация Португалия информира за напредъка по втората фаза на Експертния екип по митнически информационни системи ETCIT-2, с която препотвърди позицията, че електронните системи са крайно необходими за ефикасното и модернизирано функциониране на митническия съюз и че е изключително необходимо да се избегне дублиране на усилията и ресурсите при актуализирането на старите електронни системи във всяка една от държавите членки.

Като домакин, българската митническа администрация направи най-задълбочен анализ по темата и предостави тенденциите и предизвикателствата, с които се сблъскват митниците в динамичната среда. Презентацията беше условно разделена на три части, като първо беше направен преглед на съществуващото законодателство, след което бяха представени възможностите пред ИТ системите, а накрая бяха разкрити връзките между двете за засилване на сигурността по границите и за осъществяване на качествен митнически контрол. Митниците трябва да търсят равновесието между митническия контрол и улесняването на законната търговия, за да се даде възможност на ЕС да просперира и да развива конкурентоспособни предприятия. Разработването на електронните системи за управление на процесите, установени в Митническия кодекс на Съюза, е голяма стъпка напред в стратегията за електронните митници, която е жизненоважна, за да могат митническите администрации да изпълняват своите задачи при същевременно улесняване на търговските потоци – това беше тезата, която защити презентацията на домакините.

Основният извод от проведените след презентациите дискусии беше, че митниците трябва да бъдат проактивни, а не да реагират впоследствие. Всички присъстващи се обединиха около идеята, че ако искаме в бъдеще да имаме адекватна и ефективна митническа екосистема в ЕС, трябва да си сътрудничим по-тясно и да действаме единно.

Обсъжданията в четирите дискусионни групи показаха факта, че участниците, макар и от различни държави, мислят за предизвикателствата по един и същи начин. Предизвикателствата, пред които сме изправени, са много по-сложни и няма едно единствено решение на проблемите, но от съществена важност е сътрудничеството.

Митниците имат многопластови функции, допълнително усложнени от бизнес средата и различните заплахи на съвремието ни.

Митническите администрации споделят едни и същи интереси и затова сътрудничеството трябва да бъде формулирано като стратегия. Нещо повече, някои от дискусионните групи стигнаха до заключението, че не е достатъчно само да работят заедно, а е добре да се помисли за централизиран подход, който запазва самостоятелността на администрациите. За да променим нашата митническа култура се нуждаем от еволюция в нашето мислене, като именно това ще ни помогне да се справим с глобалните и бизнес тенденции – това беше друг извод, до който достигнаха обсъжданията в групите.

И четиримата докладчици на групите представиха в заключенията си извода, че днес администрациите разполагат с много данни, а предизвикателството е данните да се организират в информационни единици, чрез което ще се постигне точност, компетентност и надеждност. Необходими са съвременен анализ и информационни системи за подпомагане на процесите за вземане на решения. Но новите технологии няма да бъдат достатъчни, ако няма съвместен подход и сътрудничество. Единственият начин да вървим напред е да бъдем ефективни, а сътрудничеството винаги е най-ефективният начин.

АЗЕРБАЙДЖАНСКИТЕ МИТНИЦИ ЩЕ ЧЕРПЯТ ОПИТ ОТ БЪЛГАРСКИТЕ СИ КОЛЕГИ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО НА КОНВЕНЦИЯТА ЗА ОБЩ ТРАНЗИТ

Директорът на Агенция „Митници“ Георги Костов се срещна с първия заместник-председател на Държавния митнически комитет на Република Азербайджан Исмаил Хюсеинов и посланика на Република Азербайджан в Република България Н. Пр. Наргиз Гурбанова.

Интерес за гостите представляваше прилагането на Конвенцията за общ транзитен режим, към която Азербайджан е в процес на присъединяване. Българската страна сподели своята практика при използването на европейската система за транзит NCTS. Бяха обсъдени възможностите за обмен на опит от страна на българските митници по линия на обработката на режим транзит и анализа на риска, включително чрез размяна на експерти. В рамките на посещението си азербайджанската делегация посети и МП Калотина, за да се запознае с практиката по обработката на транзитни операции.

По време на разговорите бяха обсъдени и темите за електронната търговия в ЕС с фокус предстоящо прилагане на ДДС пакета за електронната търговия от 01 януари 2021 г., както и възможностите за сътрудничество между двете митнически администрации при обмена на статистическа информация в областта на борбата с наркотрафика.

Част от азербайджанската делегация, която посети Агенция „Митници“ на 11 февруари 2019 г. бяха и Дилавар Фарзалиев – директор на дирекция „Международно сътрудничество“ и Елчин Гуламов – началник отдел „Двустранно сътрудничество“, дирекция „Международно сътрудничество“, както и Зулфия Ализада – съветник по икономическите и митнически въпроси в посолството на Република Азербайджан в България. От българска страна в срещата взеха участие заместник-директорите на Агенция „Митници“ Георги Александров и Борислав Борисов, както и директори на дирекции.

ГЕОРГИ КОСТОВ: CELBET Е ЕДИН ОТ НАЙ-ДОБРИТЕ И ПОЛЕЗНИ ПРОЕКТИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА МИТНИЦИТЕ

Директорът на Агенция „Митници“ Георги Костов се срещна с ръководителя на CELBET Юрки Линна и координатора на проекта Пилле Йогису по време на посещението им в България. На срещата, която се проведе в Централно митническо управление на 03 септември 2019 г., беше направена равносметка за постигнатото до тук в рамките на първите две фази от проекта CELBET (Митнически Експертен Екип по Източните Сухопътни Граници) и бяха начертани някои от важните задачи, които предстоят през третата фаза.

Това е един от най-добрите и полезни проекти за сътрудничество, който изцяло е насочен към нуждите на митниците. Обменът на кадри, както и проучването на техническата обезпеченост, които са част от дейностите по проекта, са изключително полезни за митническите администрации, както и за хармонизацията на управлението на външните граници на ЕС, изтъкна ръководството на Агенция „Митници“.

Директорът на Агенция „Митници“ Георги Костов акцентира, че на фона на прогресивно увеличаващия се трафик от тежкотоварни превозни средства през българо-турската граница, единствената работеща стратегия е екстензивното увеличаване на капацитета на обработка чрез залагане на по-съвършени рискови профили и българските митници са възприели този подход.

Костов и Линна се съгласиха, че анализът на риска и необходимият за него обмен на информация са ключови аспекти. Ръководителят на CELBET очерта като фокус и на следващата трета проектна фаза сухопътния товарен транспорт.

КАКВО Е CELBET

Митническият Експертен Екип по Източните Сухопътни Граници (CELBET) стартира през 2016 г. с участието на 11 държави членки (България, Гърция, Естония, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Словакия, Унгария, Финландия, Хърватия). Основната цел на проекта е да се засили и подобри оперативното сътрудничество между участващите държави, да се обменят знания и опит и да се хармонизира управлението на външните сухопътни граници на ЕС.

ОБУЧЕНИЯТА НА CELBET – СПОДЕЛЯНЕ, ПРАКТИКА И ВИДИМИ РЕЗУЛТАТИ

През 2019 г., в рамките на проекта CELBET (фаза 2) и с подкрепата на DG TAXUD, бяха реализирани нови възможности за обучение на митническите служители, осъществяващи митнически контрол на външните сухопътни граници на ЕС. В резултат от дейностите по CELBET бяха проведени над 10 обучения на международно ниво по приоритетни теми за държавите от CELBET (България, Гърция, Хърватия, Румъния, Словакия, Унгария, Полша, Литва, Латвия, Естония и Финландия), сред които: Претърсване на автомобили, Анализ на рентгенови изображения, Засилено сътрудничество между митниците и гранична полиция, Процес на митнически контрол, Претърсване на автобуси, Обучение на митнически кучета и др.

Служители от Агенция „Митници“ също взеха участие в инициативите за обучение на CELBET, като получиха възможността да споделят опита си в областта на митническия контрол и да се запознаят с този на останалите държави.

ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „ПРОЦЕС НА МИТНИЧЕСКИ КОНТРОЛ“ – ЕДИН ОТ ПРИМЕРИТЕ ЗА СПОДЕЛЯНЕ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ В РЕАЛНА РАБОТНА СРЕДА

От 08 до 10 октомври 2019 г. се проведе второто обучение на CELBET на тема: „Процес на митнически контрол“ на МП Röszke на унгаро-сръбската граница с екип от лектори от Унгария и Полша. Общо 18 представители от всички държави членки от CELBET, включително двама служители от Агенция „Митници“, взеха участие в практическото обучение.

Първият ден беше насочен към представяне на теоретичната част от обучението, покриваща ключови аспекти на процеса на митнически контрол – селекция въз основа локален анализ на риска, интервюиране и профилиране, последващи задържания. Вторият ден беше фокусиран върху методите на контрабанда и резултатите от реално извършени проверки на автомобили. Участниците имаха възможност да видят нагледно интересни случаи от практиката на терен за конфискувани автомобили на пункта, където унгарците разказаха подробности за по-интересните случаи. Последният ден беше изцяло насочен към практиката като участниците упражняваха в реална работна среда своя опит, придобити знания и умения, участвайки в извършване на митнически контрол на пункта под ръководството на унгарските си колеги. По време на практическата част бяха осъществени задържания предимно на цигари, алкохол и тютюн.

Предстоят още много събития и дейности, които ще се реализират в резултат от създадените към момента инструменти в сферата на обучението – центровете за експертиза, международни екипи от лектори, електрона платформа за обучение и др.

ЦЕНТРОВЕ ЗА ЕКСПЕРТИЗА НА CELBET В СФЕРАТА НА ОБУЧЕНИЕТО

С подкрепата на ръководството на CELBET, както и на DG TAXUD, в три от държавите, участващи в проекта, бяха създадени т. нар. центрове за експертиза: Проверка на автомобили (МП Ваалимаа, Финландия), Анализ на рентгенови изображения (Гданск, Полша) и Обучение на митнически кучета, (Гаяри, Словакия). Центровете ще гарантират дългосрочното въздействие на постигнатите резултати в обучението като регулярно ще предоставят на държавите от CELBET обучения по съответните теми на международно ниво, както и подкрепа при националното им внедряване. В бъдеще е планирано създаването на центрове за експертиза по темите: „Процес на митически контрол“, „Претърсване на автобуси“ и др.

Информацията предостави
Калина Чобанова, ГДМРР

Повече информация за инициативите на CELBET в сферата на обучението можете да откриете на Платформата за обучение на CELBET на следния адрес: https://edu.celbet.eu/, а за всички дейности – на страницата на проекта: http://www.celbet.eu.

ДИРЕКТОРЪТ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“ ВЗЕ УЧАСТИЕ В ЗАСЕДАНИЕ НА ASEM ЗА МИТНИЦИТЕ

На 09-10 октомври 2019 г. в Ха Лонг, Виетнам, се проведе 13-то заседание на комисарите на генералните директори/комисари на митническите администрации на държавите членки на инициативата Азия – Европа (ASEM), в което участие взе и директорът на Агенция „Митници“ Георги Костов.

Основният резултат от тази среща е финализираният митнически план за действие на ASEM за 2020-2021 г., който ще се съсредоточи върху три области, координирани между различни партньори на ASEM:

- Улесняване на търговията и сигурността на доставките,
- Верига, защитаваща обществото и околната среда
- Общност и видимост,

Двудневната проява, която за първи път бе домакинствана от Генералния департамент на Виетнамските митници (GDVC), събра 53 делегации от митнически агенции на страните членки на инициативата Азия – Европа (ASEM), Генералния секретар на Световната митническа организация (СМО), Европейския съюз (ЕС) и посолства на страните членки на ASEM във Виетнам.

Виетнамският заместник министър на финансите До Хоанг Анх Туан заяви, че срещата предлага възможност на делегатите да търсят начини да адаптират митническото управление, отговаряйки на изискванията на четвъртата индустриална революция, като в същото време се засили сътрудничеството в сферата на човешките ресурси и устойчивото развитие в сектора.

Според генералният директор на СМО Кунио Микурия в контекста на глобализацията, митническите органи играят важна роля в засилването на националните иновации и интеграция, както и че през последните две години много от държавите работят върху рамки за управление на електронната търговия, за да се справят с промените в контекста на икономическата цифровизация. Реализацията на рамките за електронна търговия прави управлението на електронната търговия по-лесно и така облагодетелства глобалните потребители.

Нгуйен Ван Кан, ръководител на Генералния департамент на Виетнамските митници, заяви, че самото провеждане на такава среща говори за ориентацията на митническото сътрудничество на ASEM сред четвъртата индустриална революция и предизвикателствата, пред които е изправен светът, като например търговската измама, тероризма и контрабандата, наред с други, както и за усилията на Виетнам в тази посока.

По време на предишната среща в Германия през 2017г., генералните директори на митниците на ASEM одобриха четири приоритета за митническо сътрудничество за периода 2018-2019 г, а именно улесняване на търговията и сигурност на търговската верига, борба с фалшиви стоки и опазване на права върху интелектуалната собственост, опазване на обществото и околната среда, и общностна свързаност, каза Кан и допълни, че тези приоритети бяха фокуса на митническото сътрудничество на ASEM от 2009 г, и продължиха да бъдат поставяни на обсъждане и на тази среща, припомни Кан.

Планът за действие на митниците на ASEM за 2020-2021 г. обхваща осем цели:

- улесняване на търговията и онлайн митнически режими,
- прилагането на механизма за едно спиране,
- ефективно управление на митническия сектор чрез високи технологии, популяризирайки зелената митническа кампания за предотвратяване на незаконното пренасяне на шлака и отпадъци,
- засилване на митническото сътрудничество за препятстване на фалшиви стоки,
- опазването на права върху интелектуална собственост в граничните области,
- свързване на ASEM чрез споделяне на информация,
- популяризиране на сътрудничеството на ASEM при транзитните операции и митническо управление над електронната търговия.

РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОПЕРАЦИЯ „ХИГИЯ“ СРЕЩУ ФАЛШИВИТЕ СТОКИ БЯХА ПРЕДСТАВЕНИ ПРЕД ASEM

Приблизително 200 000 броя фалшиви парфюми, пасти за зъби, козметични продукти, 120 тона фалшиви перилни препарати, шампоани, памперси , както и повече от 4.2 млн. други фалшиви стоки (батерии, обувки, играчки, топки за тенис, самобръсначки, електронни устройства и др.), 77 млн. цигари и 44 тона фалшив тютюн за наргиле бяха задържани от азиатски митнически органи и митнически органи на ЕС във водена от ASEM операция, координирана от Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ).

Съвместната митническа операция „Хигия“ беше проведена в рамките на инициативата Азия – Европа (ASEM) като част от съвместните усилия на участващите страни в борбата срещу фалшивите стоки. Резултатите бяха обявени на 13-та среща на митническите генерални директори и комисари на ASEM, проведена в Ха Лонг Бей, Виетнам, на 9-10 октомври 2019г.

От името на митническите генерални директори и комисари на ASEM и Европейската комисия, домакинът на срещата Нгуйен Ван Кан, генерален директор на Виетнамските митници, обяви, че резултатите от операцията с кодово име „Хигия“, които включват общо 194 498 фалшиви парфюма, пасти за зъби, козметика, както и 120 833.69 кг перилни препарати, шампоани, памперси, задържани и иззети като пряк резултат от операцията,насочена към фалшиви бързооборотни продукти (стоки от ежедневния живот). Наред с това са установени и няколко пратки с тютюневи изделия (общо 44 062 кг тютюн за наргиле и 77 811 800 къса цигари) – част от които фалшиви, а други предмет на контрабанда. Установени са и 4 202 432 броя други фалшиви артикули (батерии, обувки, играчки, топки за тенис, самобръсначки, електронни устройства и др.), включително такива несъвместими с правилата за безопасност или контрабандирани.

В рамките на операцията митническите органи извършиха физически или рентгенови проверки върху няколкостотин селектирани товара, превозвани чрез морски контейнери.

По време на оперативната фаза на „Хигия“ ОЛАФ подпомогна сътрудничеството между участващите страни чрез екип от десет офицери за връзка от Бангладеш, Китай, Япония, Малайзия, Виетнам, Литва, Малта, Португалия, Испания и ЕВРОПОЛ, работещи заедно в Брюксел. Виртуалното оперативно координационно звено, което е надежден комуникационен канал за такива съвместни митнически операции, беше използвано за насочване на потока входяща информация. Този обмен на информация в реално време, в който се включиха и българските митници, позволява да се идентифицират товарите, за които има подозрение, че съдържат фалшиви стоки, сред общия поток на търговски транзакции.

Виле Итала, генерален директор на ОЛАФ, заяви, че „операция „Хигия“ показва какво може да бъде постигнато, когато митническите органи, международните партньори и индустрията работят заедно, за да се борят с фалшификатите. Фалшивите стоки мамят потребителите, увреждат законните търговски дейности и причиняват огромни загуби на обществените приходи. Фалшивите стоки също така подкопават политиките на общественото здравеопазване. Когато фалшификатите наводняват нашите пазари, единствените, които се облагодетелстват, са измамниците и престъпниците. Аз сърдечно поздравявам всички онези, които участваха в операция „Хигия“ за отличните резултати“, заяви още Виле Итала.

ASEM – ИНИЦИАТИВАТА АЗИЯ-ЕВРОПА

Инициативата Азия-Европа (ASEM) е основана през 1996 г. като политическа инициатива за създаване на нов тип партньорство между Европа и Азия. Това е междурегионален форум, в основата на който е общото разбиране за необходимостта от укрепване и задълбочаване на отношенията Европа-Азия на всички нива, в дух на взаимно уважение и равнопоставеност и за постигане на побалансиран политически и икономически световен ред. ASEM е неформална отворена платформа за дискусии по някои политически, икономически, социални въпроси и културни от взаимен интерес.

В нея членуват 28-те държави членки от ЕС и Европейската комисия от името на Съюза, държавите от ASEAN (Бруней, Мианмар, Камбоджа, Индонезия, Малайзия, Лаос, Филипините, Сингапур, Тайланд и Виетнам), както и Китай, Япония, Южна Корея, Индия, Пакистан, Монголия и Секретариата на ASEAN.

Главните компоненти (стълбове) на дейността са политически диалог; икономически и финансови въпроси; социални и културни въпроси. Сътрудничеството в митническата област се осъществява в рамките на икономическия стълб, който включва:

- насърчаване на икономическия мултилатерализъм – предоставя форум за Азия и Европа да обсъждат въпроси относно СТО и прилагането на неговите разпоредби;
- насърчаване на търговията и инвестициите – с особен акцент върху премахването на бариерите пред търговските потоци (улесняване, сигурност и развитие и на търговията);
- развитие на диалога във финансовата сфера – с фокус върху макроикономическите аспекти, но се засягат и други въпроси от взаимен интерес, като международната финансова архитектура, борбата с прането на пари и укрепването на сътрудничеството в митническата област;
- управление на кризите;
- насърчаване на диалога с частния сектор – частният сектор играе важна роля за идентифициране на пречките пред търговията и инвестициите в страните от ASEM и затова ежегодно се провежда Азиатско-европейски бизнес форум (AEBF).

Генералните директори/комисари на митници на ASEM се срещат всеки две години, за да обсъждат новости и приоритети в митническата област.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ГЛАВНАТА МИТНИЧЕСКА АДМИНИСТРАЦИЯ НА КИТАЙ НА ПОСЕЩЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

Директорът на Агенция „Митници“ Георги Костов се срещна с Ли Гуо, заместник-министър на Главната митническа администрация на Китай по време на посещение на китайската делегация в България.

Основни теми на разговорите между Костов и Гуо бяха сигурност на търговската верига и взаимно признаване на програмите за одобрени икономически оператори, които теми са определени и като сфери на сътрудничество между ЕС и КНР в рамките на Споразумение за сътрудничество и взаимна административна помощ в митническата област, в сила от 01 април 2005 г. Беше обсъдена и възможността България да се включи в следваща фаза на Проекта между Европейската комисия и Китай за интелигентни и сигурни търговски пътища.

При разговорите в Централно митническо управление китайската страна представи новата си административна структура, която от 2018 г. включва и граничния фитосанитарен и ветеринарен контрол, като целта на мярката е ускоряване на обработката и намаляване на административната тежест както за бизнеса, така и за администрацията.

В рамките на посещението си китайската делегация посети и Митническо бюро Слатина като интерес за гостите представляваше практиката за митническа обработка на земеделска продукция.

Директорът на Агенция „Митници“ Георги Костов подарява книгата История на българските митници на Ли Гуо, заместник-министър на Главната митническа администрация на Китай.

СЪТРУДНИЧЕСТВОТО БЪЛГАРИЯ – КИТАЙ В МИТНИЧЕСКАТА ОБЛАСТ

Между Република България и Китайската народна република няма сключена двустранна митническа спогодба, а между Европейския съюз и Китайската народна република няма сключено споразумение за свободна търговия, поради което в търговията със стоки не са предвидени тарифни преференции, както и не са въведени сертификати за преференциален произход. При внос в ЕС на стоки с произход от Китай се прилагат общи ставки на митата най-облагодетелствана нация.

Митническото сътрудничество между Република България и Китайската народна република се осъществява в рамките на Споразумението за сътрудничество и взаимна административна помощ в митническата област между ЕС и КНР, което е в сила от 01 април 2005 г.

Агенция „Митници” по компетентност изпълнява и разпоредбите на Споразумението за сътрудничество и взаимна административна помощ в митническата област между специалния административен район на Китай Хонг Конг и ЕС, което е в сила от 01 юни 1999 г.

По митнически въпроси двете администрации си сътрудничат и в рамките на икономическия стълб на Инициативата Азия-Европа (Asia-Europe Meeting - ASEM) на ниво генерални директори и на експертно ниво.

МИТНИЧЕСКОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО ЕС – КИТАЙ

Митническото сътрудничество между Европейския съюз (ЕС) и Китайската народна република (КНР) се осъществява в рамките на Споразумението за сътрудничество и взаимна административна помощ в митническата област, което е в сила от 2005 г. В рамките на Споразумението функционира Смесен комитет за митническо сътрудничество (JCCC) с работни групи в основните сфери на сътрудничество (защита на правата върху индустриална и интелектуална собственост, сигурност на търговската верига, взаимно признаване на програмите за одобрени икономически оператори, борба с контрабандата и митническата измама, обмен на митническа статистическа информация).

През 2017 г. в Брюксел, по време на срещата на високо ниво между ЕС и Китай, Европейската комисия и Главната митническа администрация на КНР подписаха Стратегическа рамка за митническо сътрудничество за периода 2018-2020 г., с което потвърдиха ангажимента си към търговска сигурност и улесняване.

Рамката предвижда ефективен механизъм за комуникация и сътрудничество между митническите органи на ЕС и Китай, като им позволява да си помагат взаимно за гарантиране на правилното прилагане на митническото законодателство и за предотвратяване, разследване и борба с нарушенията. Въвежда се и важно сътрудничество по въпроси, свързани с електронната търговия, която се характеризира с рязко покачване на стойността и пазарния дял и се превръща във важна част от промишлеността.

Дава се също възможност за изготвянето на планове за действие чрез групите за управление, създадени в рамките на Съвместния комитет за митническо сътрудничество, и наблюдение на правилното функциониране на споразумението.

Прилагането на Рамката беше разгледано подробно на 10-тата среща на JCCC между ЕС и Китай, състояла се през юни 2019 г., с акцент върху прилагането на права върху интелектуална собственост и борбата с измамите.

Инициативата „Един пояс, един път“ (BRI) е стратегия за развитие, изготвена от правителството на Китай, съсредоточена върху свързаността и сътрудничеството между държавите от Азия и Европа. Фокусира се върху изграждането на инфраструктура, транспорта и енергетиката. Основната цел в областта на митниците е засилване на координацията между Китай и държавите по маршрутите от BRI и улесняването на търговията. ЕС не участва в инициативата, но подкрепя сътрудничеството с Китай в тази област. През 2015 г. е създадена платформа за свързаност между ЕС и Китай с цел да се намерят полезни взаимодействия между инициативите на ЕС за свързаност и „Един пояс, един път“, която насърчава сътрудничеството в областта на инфраструктурата.

През 2015 г. Китай и България подписаха междуправителствен меморандум за съвместно изграждане на „Един пояс, един път“, с което България стана една от първите страни от Централна и Източна Европа, която се присъедини към инициативата. През юни 2015 г. В България е създаден център за насърчаване на сътрудничество в областта на селското стопанство между Китай и страните от Централна и Източна Европа. Със съвместни усилия от двете страни постепенно се реализираха редица търговско-икономически и инвестиционни проекти, сред които споразумението за 1,5 милиарда евро кредитна линия между китайската банка за развитие и Българската банка за развитие, подписано през юли 2018 г., е един от най-големите.

SMART AND SECURE TRADE LANES

Пилотен проект ЕК-Китай по сигурността на търговската верига

Въз основа на Споразумението за митническо сътрудничество и взаимна административна помощ в митническата област с Китай от 2005 г., през следващата 2006 г. ЕК и Китай се споразумяват за осъществяването на пилотен проект по сигурността на търговската верига (Smart and Secure Trade Lanes – SSTL), с особен акцент върху морските контейнери. Целта е да се подобри сътрудничеството в областта на сигурността на търговската верига и да се постигне взаимно признаване и реципрочност на мерките по сигурността.

Първоначално в проекта са включени Китай, Нидерландия и Обединеното кралство. Проектът стартира през 2007 г., когато митническите администрации на трите страни започват да обменят електронно информация за морски контейнери, напускащи тяхната територия през пристанищата в Ротердам (Нидерландия), Филикстоу (Обединеното кралство) и Женшен (Китай). Успешно са разработени общи работни процедури, минимум от стандарти за контрол и критерии за риска. Рамката от стандарти SAFE на Световната митническа организация (СМО) е тествана в реалистична, оперативна среда, която включва изпращането на над 5000 контейнера.

Споразумението между ЕС и Китай за Фаза 2 на SSTL е подписано през 2011 г. в централата на СМО. Броят на участващите пристанища се увеличава от 3 на 9. В ЕС, пристанищата Антверпен, Генуа, Хамбург и Хавър се присъединяват към Филикстоу и Ротердам. В Китай, Чонгкинг и Шанхай са прибавени към Шенжен. Разширява се и обхватът, като се включват и компаниите, които не са одобрени икономически оператори (ОИО), както и трансбордираните и групажни контейнери.

През 2016 г. в централата на СМО е подписано и споразумението за Фаза 3 на SSTL. Освен Китай, Хонг Конг и осемте държави – членки на ЕС (Белгия, Германия, Испания, Италия, Нидерландия, Полша, Обединеното кралство и Франция), се присъединява и ГД TAXUD на Европейската комисия. Като наблюдатели участват 7 държави членки (Гърция, Литва, Португалия, Румъния, Словакия, Унгария и Чешката република), както и СМО. Допълнително се разширява обхватът, както географски, така и откъм транспорт (към морския се включват и въздушният и железопътният транспорт), увеличава се обемът на обхванатите пратки, включват се съвременни техники за управление на риска и разработване на общи правила за риска.

СЪТРУДНИЧЕСТВОТО ЕС – КИТАЙ В РАМКИТЕ НА СТО

Европейският съюз (ЕС) и Китай са два от най-големите търговски партньори в света. Китай е вторият по значимост търговски партньор на ЕС след Съединените щати, а ЕС е най-големият търговски партньор на Китай. С оглед на това ЕС и Китай имат съществен интерес по отношение на устойчивия си растеж и просперитет, а ЕС е поел ангажимент за разширяване на търговските отношения с Китай. На 16-та среща на високо равнище ЕС-Китай, проведена през 2013 г., двете страни обявиха стартирането на преговорите за всеобхватно инвестиционно споразумение между ЕС и Китай.

На 21-вата Среща на върха, проведена през април 2019 г., ЕС и Китай поеха ангажимент да продължат да укрепват стратегическото партньорство помежду си. В сферата на търговията лидерите изразиха категоричната си подкрепа за основаната на правила търговска система, в центъра на която е Световната търговска организация.

УЧАСТИЕ В МИТНИЧЕСКИЯ ДИАЛОГ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА ИНИЦИАТИВАТА „16+1“

Рамката за сътрудничество между Китай и Централна и Източна Европа „16 + 1“ е създадена през 2012 г. Тя е най-напредналата подрегионална дипломатическа инициатива на Китай в Европа, с участието на 11 държави членки и пет балкански държави. Китай поставя началото с обещанието за насърчаване на инвестициите, икономическото и търговското сътрудничество и за осигуряване на връзка между проектите за свързаност и региона. „16 + 1“ се разглежда като платформа в подкрепа на BRI. От 2018 г. към инициативата се присъедини и Гърция.

Провеждат се срещи на върха на ниво министър-председатели, в резултат на които се приемат съответни насоки, и тематични форуми високо ниво в различните области. Агенция „Митници“ участва във Форума на високо ниво по въпросите на митническото сътрудничество.

В Насоките от София от 2018 г. е подчертано, че участниците в инициативата ще продължат да насърчават услугите на блок-влакове (block trains services) и решенията за комбиниран транспорт, като същевременно се засили сътрудничеството за улесняване на митническото оформяне по Експресната линия Китай - Европа суша - море, за да се повиши ефективността на управлението на преминаването през границите и да се съкрати времето за чакане на граничните пунктове.

В Насоките от Дубровник от април 2019 г. е прието, че ще бъдат проучени възможностите за създаване на център за митническа информация между Китай и ЦИЕ в Унгария. Ще бъде също проучено съвместното използване и изграждането на логистични центрове (хъбове). Те ще насърчават прагматично сътрудничество в областта на железопътния транспорт и интермодалните транспортни решения, включително митниците, с цел засилване на двупосочното използване на блок-влакове с контейнери (container block train) и други железопътни товарни услуги между Европа и Китай, и се стремят да съкратят времето за транспортиране. Приветства се Китай да участва в съвместното разработване на нови линии за товарни превози на свързващи пазари в Азия и Европа, при условие че спазва принципите на прозрачност и недискриминация.

През април 2019 г. в България беше създаден Глобален център за сътрудничество ЦИЕ -Китай, чрез който ще се предоставят политически и правни съвети, както и интелектуална подкрепа на сътрудничеството по 16 + 1.

КИТАЙСКИТЕ МИТНИЦИ

Китайската митница е гранична агенция, която контролира входящия и изходящия търговски поток и има централизирана организационна структура. Основните ѝ функции включват митнически контрол, събиране на приходи, борба срещу контрабандата и съставяне на статистически данни за външната търговия. Китайските митници също така имат и други функции като управление на пристанищата, управление на свързани операции, митнически контрол, базиран на одит, митническо прилагане на правата върху интелектуалната собственост и международно митническо сътрудничество.

Главната митническа администрация на Китайската народна република (GACC) е централата на китайските митници. Това е правителствена агенция на министерско ниво, която директно се отчита пред Държавния съвет на Китайската народна република и контролира всички регионални митници в цялата страна. Главната митническа администрация е съставена от 18 отдела и 8 преки дъщерни дружества с координационна функция и управлява 4 асоциации (т.е. Митнически институт на Китай, Асоциация на митническите брокери на Китай, Пристанищно общество на Китай и Асоциация на зоните на облигации и зоните за обработка на износа на Китай) и има представителства в Европейския съюз, Руската федерация, Съединените американски щати и SAR в Хонконг.

Китайската митница има общо 47 учреждения, които се с еднакъв ранг, 2 контролни бюра, 42 митнически районни учреждения и 2 митнически образователни институции, както и 742 местни митнически учреждения и офиси. Митницата има персонал от около 60 000 човека, включително митническа полиция за борба с контрабандата.

Важни моменти в работата на китайските митници са опазване на границата, осигуряване на качествено обслужване, предотвратяване на потенциални рискове и изграждане на квалифицирана работна сила. Основната насока в работата на митическите служители е администрация, основана на закона, опазване на границата, обслужване на икономическите интереси и насърчаване на социалното развитие. Неговият принцип за изграждане на работна сила е да гарантира, че митническите служители са „политически ангажирани, професионално квалифицирани и изцяло отговорни“. Митническият дух е „лоялен, безпристрастен, съживяващ митниците и подмладяващ Китай“, основните му ценности са „патриотизъм, добродетел, почтеност, новаторство и всеотдайност“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЗАПОЧНА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОЕКТ „НАДГРАЖДАНЕ НА ОСНОВНИТЕ СИСТЕМИ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДАННИ И УСЛУГИ – БИМИС (ФАЗА 2)“, ФИНАНСИРАН ОТ ОПДУ

Агенция „Митници“ и управляващия орган на Оперативна програма „Добро управление“ подписаха договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект „Надграждане на основните системи на Агенция "Митници" за предоставяне на данни и услуги – БИМИС (фаза 2)“, който надгражда предишната фаза на развитие на БИМИС.

Чрез проекта Агенция „Митници“ поставя като приоритет:

• хармонизираният обмен на информация въз основа на международно възприети модели на данни и формат на съобщенията;

• преструктурирането на митническите и свързаните с тях процеси, с оглед подобряване на тяхната ефективност, ефикасност и единно прилагане и намаляване на разходите за постигане на съответствие;

• предлагане на икономическите оператори на широк диапазон от електронни митнически услуги, които да им позволяват да общуват по един и същи начин с митническите власти на която и да е държава членка.

Цел на проекта е продължаване на процеса по трансформиране на митническата администрация в цифрова администрация, чрез последващо развитие и въвеждане на Институционална архитектура на Агенция „Митници“ и реализиране на съюзните и национални функционални изисквания към БИМИС.

Проектът е насочен както към служителите на Агенция „Митници“ и на други ведомства, така и към бизнеса и гражданите като потребители на административни услуги.

За постигане целите на проектното предложение, предвидените резултати по дейности включват:

– разработване на модули към БИМИС,

– изграждане на регистри,

– подобряване на електронната среда за работа и комуникацията с гражданите и бизнеса

– обмен на информация с други национални и международни контролни органи в митническата област, за целите на развитието на организационния и аналитичен капацитет на АМ, включително и за извършване на съвместни проверки.

С постигане на резултатите ще се постигнат и няколко важни ефекта като:

– Подобрено административно обслужване на бизнеса и гражданите като участници в единната европейска митническа среда;

– Поетапно изпълнение на поетите ангажименти за прилагане на европейското законодателство и инициативи за създаване на безкнижна среда и напълно електронни митници – чрез последващо развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на АМ до обхващане на основните и спомагателни митнически процеси;

– Бърз и улеснен достъп от всички заинтересовани страни до основните и спомагателни митнически процеси – гаранция за конкурентност на икономическите оператори и сигурност на границите.

– Повишената надеждност на работа на системите на Агенция „Митници“ чрез намаляване на времето на неработоспособност допринасят за създаване на по-добра бизнес среда и конкурентоспособност за икономическите оператори, както и гарантират осигуряването на прозрачност на работата и решенията на администрацията.

– Повишената надеждност при работата на системите на Агенция „Митници“ чрез намаляване на процента на грешки при обмена на съобщения между митническите системи на Република България и държавите членки на ЕС, както и между Агенция „Митници“ и икономическите оператори, ще допринесе за удовлетворяване на потребителите от ползване на качествени електронни административни услуги.

Проектът включва четири дейности:

• Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на АМ по отношение на Системата за директен достъп на търговците до европейските ИС – UUM&DS, Release 2.0

• Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на АМ по отношение на Модул ICS 2 - Release 1 (postal and express consignments) и по отношение на Универсалния CCN 1/2 шлюз за интеграция на националния домейн на Транс-европейските системи на Агенция „Митници“ с Общия домейн

• Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на АМ по отношение на модул „Анализ на риска“, модул „Обработване на рискова ин формация“, модул „Административно и наказателно производство“, модул „Декларация за парични средства“ и модул РЕЗМА авт. събиране на задълженията и интерфейси към RegiX

• Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на АМ за митнически процеси, свързани с разширяване на склада от данни (DataWarehouse)

Фаза 2 е в съответствие с целите и приоритетите на Оперативна програма „Добро управление“ и по-конкретно с Приоритетна ос №1 „Административно обслужване и е-управление“, и по-конкретно Специфична цел №2 „Увеличаване на достъпните за гражданите и бизнеса услуги, предоставяни по електронен път“. Проектът е в съответствие и с националните и европейските изисквания, решения и регламенти в митническата област, които Република България има ангажимента да изпълни.

Срокът за изпълнение е до края на 2021 г., а бюджетът му е 13 142 635.20 лв., от които 11 171 239,92 лв. финансиране от ЕС и национално финансиране - 1 971 395,28 лв.

Проектът „Надграждане на основните системи на Агенция „Митници“ за предоставяне на данни и услуги – БИМИС (фаза 2)“се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

МИТНИЦИ И ПРОИЗВОДИТЕЛИ СИ СЪТРУДНИЧАТ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА УНИФИЦИРАН ФАЙЛОВ ФОРМАТ ЗА СКАНИРАЩО ОБОРУДВАНЕ

През април 2019 г. Работната група SAFE на СМО утвърди документ, обобщаващ техническата спецификация за предложения унифициран рентгенов файлов формат за сканиращо оборудване, наречен Унифициран файлов формат (Unified File Format – UFF). С утвърждаването на документа и от Политическата комисия и Съвета на СМО през юни 2019 г. ще приключи Фаза 2 от Програмата за разработка на UFF.

ПРЕДИСТОРИЯ

СМО води инициативата за разработване на стандартен формат на данни от проверки със сканиращо оборудване от 2016 г. Веднъж повсеместно внедрен, UFF значително ще улесни оперативната съвместимост на сканиращото оборудване, доставено от различни производители, както и обмена на изображения в и между митническите администрации. UFF също така ще ускори създаването на големи бази данни или библиотеки с изображения, които, освен всичко друго, са необходими за обучението на анализатори, или машини, оборудвани с приложение за автоматизирано разкриване.

UFF инициативата се направлява от Групата на СМО за технически експерти по проверки със сканиращо оборудване (TEG-NII), в която, наред с представители на производителите на сканиращо оборудване, могат да участват всички членове на СМО. Съ-председатели на TEG-NII са представител на Нидерландските митници и представител на „Смитс Дитекшън“. Работата по разработката се извършва преди всичко от екип по разработване на UFF, обхващащ експерти от четири компании-производители на сканиращо оборудване („L3“, „Нуктек“, „Рапискан Системс AS&E“ и „Смитс Дитекшън“), подпомагани от съпредседателя на TEG –NII, представляващ митническите администрации и Секретариата на СМО.

Програмата за разработка на UFF се осъществява в три фази. Фаза 1 бе реализирана под формата на проект за доказване на концепцията (proof of concept). Фаза 2 започна през октомври 2016 г. с основна цел да се разработи, тества и оцени UFF архитектурата.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ФАЗА 2 НА UFF

Архитектурата на UFF е описана в документ, озаглавен „Техническа спецификация на предлагания Унифициран файлов формат за сканиращо оборудване – UFF 2.0”. Този документ изброява техническите елементи, необходими за реализацията на UFF в различните видове високоенергийни системи за проверки на товари, използвани от повечето митнически администрации. Той съдържа също така информация за потоците от набори от данни, файлова структура, UFF версии, файлови артефакти и артефакти от данни (XML данни), както и разяснения по отношение на обмена и съхраняването на данни, цифрови подписи, архивиране и сливане на набор от UFF 2.0 данни.

В допълнение към постигането на съгласие по техническата спесификация на UFF 2.0, всеки от четиримата производители, участващи в UFF инициативата, разработи UFF 2.0 конвъртър и UFF 2.0 вюър – софтуер, позволяващ преобразуването на изображения от оригиналния им формат в UFF, и съответно възможност за анализ на UFF изображенията с всички средства и функции, които се предлагат и в оригиналния софтуер за обработка на изображения.

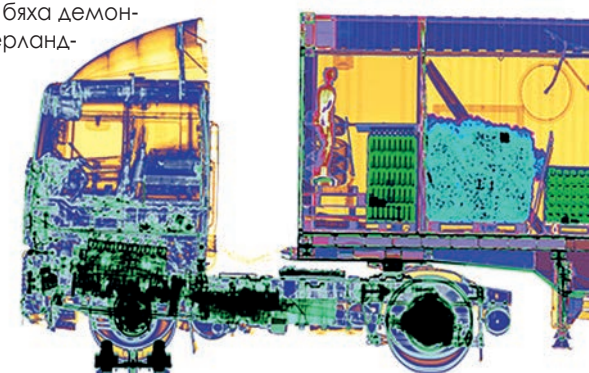
ТЕСТВАНЕ

Разработката на UFF 2.0 архитектурата, както и съответните UFF конвъртъри и вюъри, беше завършена през септември 2018 г. Първоначален тест на отчетните резултатите от Фаза 2 на UFF бе извършен чрез пред-пилотен проект с Нидерландските митници – подходящи за целта поради факта, че работят със сканиращо оборудване, произведено от четирите компании, участващи в разработката на UFF 2.0.

По време на предпилотния проект, Нидерландските митници предоставиха файлове с изображения от набора високоенергийни сканиращи системи за товари, с който работят. Всяка от участващите компании производители на сканиращо оборудване получи 15 изображения. Тези изображения бяха генерирани от различни устройства, включително такива с единична енергия, с двойна енергия, с единичен изглед, с двоен изглед, от нови, както и от по-стари системи.

След това всяка участваща компания – производител успя да обработи изображенията чрез съответния конвъртър с минимални или никакви грешки, и да отвори преобразуваните изображения чрез съответния софтуер за визуализиране на UFF 2.0 изображения. Преобразуваните изображения можеха да бъдат отворени и анализирани, без оглед на усканиращото устройство - източник на оригиналните файлове. Всеки файл, преобразуван в UFF предоставяше унифицирана версия с еднакво качество на изображението, сравнено с оригиналната файлова версия. Успешното преобразуване и визуализиране на изображенията бяха демонстрирани на Нидерландските митници.

След успешното завършване на предпилотния проект с Нидерландските митници, екипът за разработка на UFF избра шест митнически администрации-членове на СМО, да тестват UFF 2.0 архитектурата и съответните UFF конвъртъри и вюъри, разработени от участващите компании-производители. Шестте администрации, представляващи четири от регионите на СМО, бяха избрани измежду членовете, които по-рано бяха изразили своето желание да бъдат част от пилотния проект UFF 2.0.

Започвайки от 1 март 2019г., „Смитс Дитекшън“ и „Нуктек“ извършиха тестове с митническите администрации на Белгия и България. Що се отнася до „Рапискан Системс AS&E“ и „L3“, те работиха със Службата на САЩ за митници и гранична защита и с митническите администрации на Колумбия и Саудитска Арабия. И накрая, но не на последно място, „Рапискан Системс AS&E“ и „Нуктек“ си сътрудничиха с митниците на Хонг Конг, за да бъде извършено тестването с изображения, генерирани от високоенергийни рентгени, оперирващи в Хонг Конг. Тези пилотни проекти имаха за цел да:

- потвърдят резултатите, получени по време на предпилотния проект с Нидерландските митници;
- тестват капацитета на UFF да работи в оперативната среда на различни митнически администрации;
- демонстрират ползата от използването на стандарта.

Митническите администрации предадоха на съответните компании рентгенови изображения, които след това преобразуваха изображенията в UFF и ги изпратиха обратно на митническата администрация, която на свой ред трябваше да изпрати потвърждение до съответната компания и СМО, че успешно отваря и може да анализира преобразуваните в UFF изображения. Получената обратна информация показа, че качеството на преобразуваните изображения е идентично с качеството на оригиналните изображения, и че UFF вюър средствата осигуряват същата функционалност като оригиналния софтуер за обработка на изображения, доставен със сканиращото оборудване.

БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ

След като документът, съдържащ техническата спецификация бъде утвърден, той ще бъде публикуван на интернет станицата на СМО и с това Фаза 2 от Програмата за разработка на UFF ще приключи. Членовете на СМО, желаещи да използват UFF в извършваните от тях проверки, трябва да включат съответното изискване в своите тръжни документи за закупуване на сканиращо оборудване.

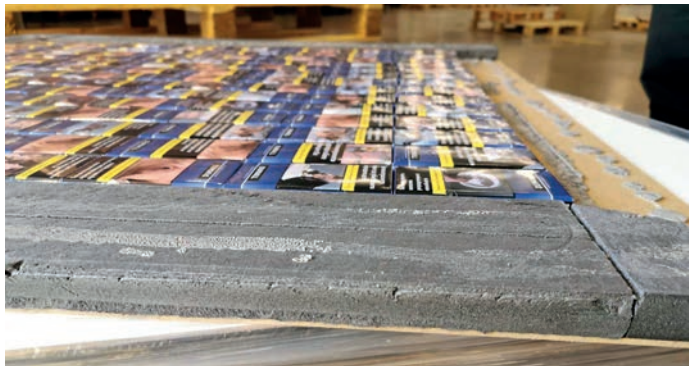
Във Фаза 3 се очаква да се разработи усъвършенствана версия на формата, която да се използва от всички доставчици на технологии. Задачите през Фаза 3 ще бъдат да се финализира подходът за фазата, да се стартира процесът на стандартизация, да се финализира и внедри UFF архитектурата, и да се специфират решения за пренос на данни, включително сигурност на данните и механизми за криптиране.

ПООЩРЯВА СЕ УЧАСТИЕТО

Като се имат предвид многобройните ползи, които могат да бъдат извлечени от използването на UFF, СМО приканва своите членове да участват в следващите срещи на TEG-NII, да участват с предложения и идеи в бъдещата разработка на този глобален стандарт, и да окажат пълна подкрепа на инициативата.

Автор **Вяра Филипова,**
Техническо аташе, Поддирекция „Процедури и улесняване“, СМО
Илюстрации: интернет

This article was published originally in English and in French in the June 2019 edition of WCO News, the World Customs Organization official magazine.
https://mag.wcoomd.org/magazine/wco-news-89/customs-and-industry-collaborate-to-develop-a-unified-file-format-for-non-intrusive-inspection-devices

3.4% Е ДЕЛЪТ НА ЦИГАРИ БЕЗ БАНДЕРОЛ ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2019 Г.

Рекордно нисък дял на потреблението на цигарите, непредназначени за българския пазар, през второто тримесечие на 2019 г. беше отчетен на представянето на традиционното изследване на празни опаковки от цигари, което се провежда у нас по поръчка на петте тютюневи компании от „Инициативата срещу незаконната търговия“* всяко тримесечие. Резултатите показват, че това е най-ниското ниво на потребление на цигари без български бандерол, откакто проучването се провежда у нас, а България остава с най-нисък процент сред страните в Европейския съюз, където изследването се провежда за същия период.

„Агенция „Митници“ и МВР са задържали над 62,5 тона нарязан тютюн. Ако това го превърнете в цигари, може да сметнете колко тира са“, акцентира министър-председателят Бойко Борисов, който също взе участие в срещата. Той изтъкна добрата оценка на държави като Словакия и Унгария по отношение на съвместната работа на институциите и извън пределите на наша страна, включително по разкриването на нелегални фабрики. Премиерът Бойко Борисов допълни, че мерки срещу незаконното разпространение и на други акцизни стоки, водещи до ръст на приходите в бюджета, са от ключово значение. Отчетени бяха увеличение от 10% на приходите от акциза върху алкохола и нуждата от непрекъснат мониторинг на горивата.

Като един от успешните примери за въведена европейска регулация от Инициативата посочиха, че България е една от държавите в ЕС, която навреме стартира европейската система Track&Trace за маркиране и проследяване на цигарите и тютюна за пушене, на 20 май тази година. Благодарение на нея се проследява целият път на всяка потребителска опаковка от фабриката до обекта за търговия на дребно.

14-ТА WCO PICARD КОНФЕРЕНЦИЯ

В периода 22 - 24 октомври 2019 г. в Скопие, Северна Македония, се проведе 14-тото издание на годишната PICARD конференция на Световната митническа организация (СМО). В нея се включиха 240 участници от около 50 държави, представители на СМО, Световната търговска организация, Европейската комисия, митнически администрации, бизнеса и академичните среди. Темата на PICARD конференцията за 2019 г. бе „SMART граници за безпроблемна търговия, пътувания и транспорт“, с която се подчертава ролята на митниците в улесняването на търговията и защитата на обществото. Фокусът бе върху анализа на Big Data и потенциалното им използване от митниците, презграничната електронна търговия с нейните възможности и предизвикателства, както и координацията и сътрудничеството на границите въз основа на свързаността между държавите.

Конференцията PICARD се превърна в една от основните платформи за митниците, бизнеса и академичните среди, където те могат да представят най-новите си постижения, изследвания, потребности и проблеми. На форума България бе представена от доц. д-р Момчил Антов преподавател по митнически контрол в Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов с презентация на тема „Въздействие на електронната търговия върху основните функции на митническия контрол в държавите-членки на ЕС“.

Като част от своята по-широкообхватна стратегия за разпространение на информация, WCO предава част от сесиите на конференцията по канала си в YouTube и видеоклиповете вече са достъпни за широката общественост.

Следващата PICARD Конференцията през 2020 г. ще бъде с домакин Ямайка.

Доц. д-р Момчил Антов (в дясно) и други участници в конференцията

ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА ТЪРГОВИЯ ВЪРХУ ОСНОВНИТЕ ФУНКЦИИ НА МИТНИЧЕСКИЯ КОНТРОЛ В ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ЕС

1. Развитие на електронната търговия в световен мащаб

През последните години развитието на информационните технологии оказа съществен натиск и върху каналите за продажба на стоки. Това е особено осезаемо в търговията на дребно, където клиентите имат възможността да закупуват необходимите им стоки директно от техните производители, без да преминават през посредници. Днес е напълно възможно да бъде закупена онлайн каквато и да е стока, без клиентите да има физически контакт с нейния продавач, като често цената е конкурентна на тази при продажбите на едро. Данните показват, че вече около 12% (2,8 трилиона USD) от световния стокооборот на дребно за 2018 г. е генериран посредством електронната търговия, като за някои видове стоки този дял е значително по-висок[1].

Тенденцията от последните години е за постоянен ръст и сигурно не е далеч времето, когато за определени групи стоки предлагането ще бъде само онлайн. В таблица 1 са представени най-често търгуваните онлайн стоки, като прави впечатление фактът, че в преобладаващата си част това са стоки с широка употреба. С най-висок дял сред онлайн продажбите са *„Книги, музика, филми и видео игри"*, като за тези стоки вече е премината психологическата бариера от 50% и потребителите в световен мащаб определено предпочитат този начин на търговия. Стоки от други две групи – *„Потребителска електроника и компютри"* и *„Облекло и обувки"*, са близо до тази бариера и в близкото бъдеще най-вероятно и те ще бъдат купувани с приоритет онлайн.

Категории стоки	Online покупки
Книги, музика, филми и видео игри	**60%**
Потребителска електроника и компютри	43%
Облекло и обувки	40%
Детски играчки	39%
Продукти за здраве и красота	37%
Спортно оборудване	36%
Домакински уреди	33%
Бижута / часовници	32%
Изделия от типа направи си сам	30%
Мебели и домашни потреби	30%

Таблица 1. Топ 10 на стоки, продавани на дребно онлайн в световен мащаб за 2018 г.

Интерес от развитието на електронната търговия имат всички участващи в сделките страни, без оглед на тяхната големина и статут. Това от своя страна е съществена предпоставка за нейното бурно развитие и успешно бъдеще в световен мащаб. На практика онлайн търговия представлява съществен стимул в развитието на международната търговия, но в същото време и сериозно предизвикателство пред органите, отговорни за контрола върху нея. От позицията на митническия контрол Електронната търговия може да бъде определена като[2]:

- Онлайн поръчка, продажба, комуникация и, ако е приложимо, плащане;
- Извършване на трансгранични доставки с пратки;
- Наличие на физически (материални) стоки; и
- Насочени към конкретен потребител/купувач с търговска или нетърговска цел.

Всяко трансгранично движение на стоки следва да бъде обхванато от въведените на съответната територия митнически формалности. Това обаче понякога е трудно осъществимо и ако не бъде реализирано може да доведе до редица проблеми. Наличието на различия в законодателството и в митническите формалности на отделните държави може да доведе до ситуации, при които износа на една стока е разрешен, но нейния внос в получаващата държава не е разрешен или обратно. От една страна митнически формалности водят до забавяне на процеса по доставките на стоките, но от друга страна те могат да доведат до нарушаване интересите на участващите в сделките лица, на обществото като цяло или на фискалната система на съответната държава. Тези проблеми са особено силно изразени при онлайн търговията, тъй като става дума за малки пратки, които обикновено се изпращат между неизвестни за митническите системи лица и съдържащите се в тях стоки може да са обект на редица забрани и ограничения.

В своите политики Световната митническа организация (СМО) отделя специално внимание на електронната търговия, като по този начин се признава нейното значение за системата на митническия контрол в глобален мащаб. През м. юни 2018 г. WCO приема Cross-Border E-Commerce Framework of Standards, която формулира набор от основни стандарти по ключовите принципи, определени и приети в Резолюцията на WCO Луксор за трансграничната електронна търговия[3]. Рамката предоставя стандартите за ефективно управление на трансграничната електронна търговия от гледна точка на нейното улесняване и контрол:

I. Предварително електронно управление на данните и риска;

II. Улесняване и опростяване на процедурите;

III. Справедливо и ефективно събиране на приходи;

IV. Сигурност и безопасност;

V. Партньорства;

VI. Информиране на обществеността, обучение и изграждане на капацитет;

VII. Измерване и анализ;

VIII. Правна рамка.

2. Развитие на електронната търговия в ЕС

Наред със САЩ и Китай, регионът Европа е сред най-големите участници в международния стокооборот на дребно, генериран посредством електронна търговия. За 2018 г. по данни Eurostat в държавите-членки на Европейския съюз около 17% (547 млрд. EUR) от продажбите на дребно са реализирани онлайн, като и тук тенденцията от последните години е за постоянен ръст[4]. Подобно на тенденциите в световен мащаб и тук следва да се отбележи фактът, че най-често обект на онлайн сделки са стоки, задоволяващи основни потребности на потребителите (виж Таблица 2). С водещо място са *„Облекла и спортни стоки"*, като делът на онлайн продажбите при тях вече е надминал половината и за 2018 г. са отчетени 64%. Със сериозен дял от 45% са и *„Домакински стоки (мебели, играчки)"*. Отчитайки тенденцията на ръст в онлайн търговията със сигурност в следващите години и за останалите стоки този тип продажбите ще станат предпочитан канал за дистрибуция.

Категории стоки	Online покупки
Дрехи, спортни стоки	**64%**
Домакински стоки (например мебели, играчки)	45%
Книги, списания, вестници	32%
Храна или хранителни стоки	25%
Електронно оборудване	25%
Филми, музика	25%
Видео игри, друг софтуер и ъпдейти	23%
Компютърен хардуер	17%
Лекарства	14%

Таблица 2. Топ 10 на стоки, продавани на дребно онлайн в държавите-членки на ЕС за 2018 г.

[1] *2018 Global Ecommerce Report, Ecommerce Foundation, p.18*
[2] *World Customs Organization, Cross-Border E-Commerce Framework of Standards, June 2018, p.8*
[3] *World Customs Organization, Cross-Border E-Commerce Framework of Standards, June 2018, p.3*
[4] *Eurostat, Value of e-commerce sales.*

През 2018 г. около **26%** от онлайн покупките на дребно в ЕС или малко над 142 млрд. EUR са реализирани при сделки с трети страни. Това означава, че част от доставените стоки са преминали през определени митнически формалности и са били обект на митнически контрол. Съпоставено с общия стойностен обем на вноса в ЕС за 2018 г. (възлизащ на 5 427,57 млрд. EUR[5]), оборотът от онлайн търговията със стоки на дребно от трети страни представлява едва **2,62%**. Въпреки това анализът на ролята и значението на митницата по отношение на тези стоки не може да бъде правен единствено въз основа на критерия стойност, тъй като освен събирането на митни сборове, митницата има и редица други функции и задачи. При онлайн търговията обикновено става дума за движение на малки пратки с относително ниска стойност, но винаги следва да се има предвид, че е налице риск търгуваните стоки да представляват заплаха за икономическите интереси и живота на техните потребители в Съюза.

В Европейския съюз функционира относително либерален режим относно вноса на малки куриерски или пощенски пратки, като дори те не винаги са обхванати от митническа декларация, а физическият контрол е по-скоро изключение. Целта е да не се създават допълнителни административни пречки пред вносителите, а и разходите за контрол често са по-големи от потенциалните приходи от мита и данъци. Не може да бъде подценен и фактът, че в повечето случаи получателите на малки пратки не са достатъчно запознати с митническите формалности и това води до допълнителни проблеми и забавяния при тяхната обработка. Всичко това налага необходимостта от разработването на ефективни контролни механизми, позволяващи правилното осъществяване на митническия контрол в държавите-членки и изпълнение на основните му функции.

На равнище ЕС връзката между митниците и електронната търговия се признава от Европейската комисия като значима, макар и не толкова изчерпателна, както в нейните анализи върху ДДС например (досега не са публикувани конкретни доклади от ЕК по отношение на електронната търговия и митническите въпроси). ЕК признава обаче следните проблеми и предизвикателства по отношение на електронната търговия, които се признават и WCO[6]:

- Огромното увеличение на обема на вноса трябва да се управлява от митническите органи;
- По-големи рискове за сигурността и безопасността, незаконната търговия и избягване заплащането на ДДС / мита;
- Липса на равнопоставени условия за изпълнение на задълженията между различните икономически оператори, участващи в доставката на стоки;
- Конкретен проблем с пратки с ниска стойност.

3. Въздействие на електронната търговия върху функциите на митническия контрол

Митниците в Европейския съюз функционират с обща правна рамка и идентични контролни процедури, в това число и с обща митническа тарифа. Това позволява на отделните митнически администрации да работят като едно цяло, изпълнявайки общи функции и задачи и преследвайки общи цели. В следствие на този организационен принцип, митническият контрол е устроен да следва митническата политика на Съюза, а не на отделните негови държави-членки. Проблемите от национален и дори от регионален мащаб днес се разглеждат като еднакво важни за всички в Съюза и се търсят решения, удовлетворяващи интересите на всички негови държави-членки. Техните митнически администрации контролират и биват контролирани по отношение на качественото и количественото изпълнение именно на тази обща политика. Погледнато от позицията на електронната търговия в ЕС са въведени единни правила, които са задължителни за всички държави-членки. Въпреки желанието за либерализация на някои аспекти от този сектор в ЕС функционират редица контролни механизми, в т.ч. и митнически, които имат за цел защита интересите на всички участници в тези сделки и на обществото като цяло.

Една от основните цели на ЕС в глобален мащаб е да се утвърди като силен икономически и политически партньор. Идеята не е в това да се изгради противовес на САЩ, Китай, Русия или друга икономически силно развита страна или регион, а да се постигнат положителни икономически ефекти за самите държави-членки и техните граждани. В тази връзка на митническите администрации в ЕС се възлага една значително важна роля, а именно повишаване сигурността и конкурентоспособността на европейската икономика като цяло. Онлайн търговията представлява бърз и относително евтин начин за дистрибуция на редица стоки, част от които традиционно се произвеждат и потребяват в държавите-членки на ЕС. От тази гледна точка може да се каже, че онлайн търговията на дребно от една страна стимулира потреблението, но от друга страна указва сериозен натиск върху европейските производители и търговци на стоки. Ето защо и тук е валидно общото правило, че посредством митниците се цели преди всичко намирането и поддържането на едно постоянно равновесие между облекченията в полза на легалната търговия и опазването на всички в Съюза от незаконни търговски практики.

Съществен момент при изясняване значението на митническите дейности, правилното им тълкуване и прилагане от страна на митническите органи е извеждането на техните **функции**. Така може да се определи какво се цели с прилагането на дадено контролно действие, след което да се анализира дали предписаните механизми за неговото разрешаване, протичане и приключване водят до желаната цел и ефективност.

Използвайки като разграничителен белег поставените пред митническите администрации на държавите-членки на ЕС **цели и задачи** могат да се обособяват три основни функции на осъществяваните от тях контролни дейности:

► **Фискална функция** – в държавите-членки на ЕС тази функция на митническия контрол намира приложение единствено при прилагането на митническите режими и процедури при внасяне на стоки (ЕС и всички други държави-членки на Световната търговска организация не облагат износа на стоки с мита или други публични вземания). С осъществяването на съответните контролни действия под формата на данък се отнема част от дохода на вносителя, който той би получил при реализацията на вносните стоки на територията на Съюза. Митниците събират от икономическите оператори митни сборове под формата на мита и такси с равностоен ефект, както

[5] *Eurostat, International trade of EU, the euro area and the Member States by SITC product group [ext_lt_intertrd].*
[6] *Vroom, Martijn. Modernization of E-commerce Imports into the EU –A Customs and VAT Perspective, 2017, p. 11*

и определени със закон други публични вземания (акцизи, ДДС). По своя характер митните сборове и другите публични вземания са парично плащане на икономическите оператори към бюджета на съответната държава-членка и към бюджета на ЕС (80% от събраните мита представляват т.нар. Традиционни собствени ресурси). Митническото задължение става факт при пренасянето на несъюзни стоки през границата в посока от вън на вътре към митническата територия на Съюза. При настъпването на този факт до заплащането на митническото задължение, разпореждането със стоките от страна на вносителите е силно ограничено. Поради тази причина при всички режими и процедури по вноса на стоки основно се следи дали митническото задължение е правилно определено, а след това обезпечено, заплатено или опростено, както и момента на неговото възникване. Тези особености предопределят и относително високия процент на неговата събираемост.

В държавите с развита пазарна икономика главното предназначение на митата и другите публични вземания не е задоволяване потребностите на фиска, а регулиране на външнотърговския стокообмен. Трябва да се отчете и факта, че митата като вид косвен данък са трудно прогнозируеми от гледна точка на очакваните от тях приходи, тъй като са пряко зависими от обема и вида на презграничния стоков трафик. През последните години в ЕС се наблюдава тенденция към намаляване на вносните мита за редица стоки и либерализиране на вносно-износния режим по отношение на групи страни и/или групи стоки. В основата на този процес стои широкият кръг от преференциални договорености на Съюза, които включват различни по обхват стоки (предимно промишлени) с голям брой държави и територии по света. Въпреки всичко това, митническите администрации на държавите-членки на ЕС имат важна роля при събирането на приходи за собствените си държавни бюджети (През 2018 г. делът на събраните приходи от митниците на отделните държави-членки е около 15%[7]) и за бюджета на ЕС (през последните няколко години делът на митата в общите приходи на ЕС се увеличава и достига 15%). Това показва, че стриктното прилагане на митническите режими и контролни процедури при внасянето на стоки и администрирането на акцизите е от съществена важност, за да може да се говори за ефективност на митническия контрол като цяло. Поради това може да се каже, че **правилното изпълнение на фискалната функция предопределя отчасти интереса на обществото към качеството на резултатите от работата на митническата администрация.**

Казаното по-горе обосновава и необходимостта от правилното проследяване проявлението на фискалната функция на митническия контрол и при електронната търговия. Важна особеност тук е възможността част от пратките да не бъдат обхванати в пълна сила от фискалната функция, тъй като могат да попаднат в обхвата на Регламент (ЕО) № 1186/2009 на Съвета от 16 ноември 2009 година за установяване на система на Общността за митнически освобождавания и Директива (ЕС) 2017/2455 на Съвета от 5 декември 2017 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО и Директива 2009/132/ЕО по отношение на някои задължения, свързани с данъка върху добавената стойност, приложими при доставките на услуги и дистанционните продажби на стоки. С най-голямо значение в тези случаи е стойността на стоките, като в държавите-членки на ЕС съществуват прагове, под които стоките не се облагат с мита и/или данъци (ДДС) и на практика те се допускат за свободно потребление без съществени митнически формалности. От представените в таблица 3 данни е видно, че около **40%** от онлайн покупките от трети страни попадат в диапазон, предполагащ третирането им като ниско стойностни, т.е. това са пратки при които фискалната функция на митническия контрол има ограничено приложение. От своя страна това може да се разглежда като загуба за съответните бюджети, тъй като на практика за тези стоки не се събират мита, такси или данъци.

Ценови диапазон	Дял
EUR 1 000 и повече	9%
EUR 500 – EUR 1 000	10%
EUR 100 – EUR 500	41%
EUR 50 – EUR 100	**23%**
по-малко от EUR 50	**15%**

Таблица 3. Пари, похарчени за онлайн пазаруване, EU-28, 2018

От гледна точка на митническия контрол ниско стойностните пратки трябва да представляват специален обект на анализ на риска, тъй като не са редки случаите при които икономическите оператори декларират занижена митническа стойност на стоките и по този начин избягват заплащането на митнически задължения за тях. В същото време следва да се има предвид, че възможностите за противодействие на тези измами не са толкова много. Понякога поради естеството на стоките е трудно да се определи реалния размер на тяхната стойност или пък митническите служители не разполагат с достатъчно ресурси (време, техника, човешки ресурси) за да направят подобна проверка.

Европейската Комисия полага постоянни усилия за модернизиране и опростяване на съществуващата европейска система за облагане с ДДС при електронната търговия с цел ограничаване на измамите и постигане правилно приложение на фискалната функция на митническия контрол. През декември 2018 г. ЕК предложи нови правила, които напълно променят процеса по събиране на ДДС за вносни стоки на стойност под 150 EUR, като тези правила предстои да влязат в сила от 01 януари 2021 г.

Въпреки поставената цел, следва да се има предвид, че с влизането в сила на новите правила всъщност **ще се добавят и нови изисквания към митническото оформяне** на внасяните стоки със стойност под 150 EUR. От своя страна това на практика означава **увеличен брой електронно подавани декларации** от страна на вносителите или техните представители, както и тяхната обработка от страна на митническите администрации. Като резултат ще се достигне до **по-висока цена на услугите за доставка за всички по веригата и в крайна сметка по-висока крайна цена на внасяните стоки.** Новият начин за оформяне на тези пратки ще предполага извършването на **допълнителни, несъществуващи към момента разходи,** като в същото време ще създаде и проблеми по от-

[7] *WCO – Annual Report 2018-2019, WCO Member Profiles*

ношение на капацитета на икономическите оператори и на митническите администрации, които ще трябва да се справят с нарасналия обем декларации на годишна база.

► **Защитна функция** – от една страна при тази функция се има предвид защита (а по този начин и развитие) на производството и потреблението от нелегален внос, внос на дъмпингови цени или нерегламентиран износ с последващ дефицит от дадена стока. От друга страна става въпрос за защита на потреблението, защита на живота и здравето на населението, т.е. проявлението на защитната функция на митническия контрол има и ясно изразен социален ефект. Контролът трябва да е изключително засилен по отношение на наркотичните вещества, прекурсорите, оръжията, стоките с възможна двойна употреба и др. Важно значение има контролът за нелегален износ или внос на културно-исторически ценности и парични средства, благородни метали, скъпоценни камъни и изделия от тях , защитени животински и растителни видове и др. За тази цел чрез митническите контролни действия трябва да се търсят начини за пълно обхващане на презграничния стоков трафик. Така например посредством поставянето на стоките под един или друг митнически режим може да се даде увереност, че те се намират под митнически надзор и могат да станат обект на митнически контрол, което от своя страна свежда риска от неправомерни действия с тези стоки до приемливи граници.

На фона на историческото развитие на митническия контрол в световен мащаб защитната му функция е сравнително нова, но вече представлява съществена част от неговата същност, роля и значение. Основните насоки, в които тази функция намира проявление могат да се дефинират както следва:

• **Защита на живота и здравето на населението** – контрол на стоки, неотговарящи на стандартите като хранителни продукти, лекарства, козметика, играчки, домакински уреди и др.;

• **Защита срещу нерегламентиран внос или износ на стоки** – контрабандата е опасно противообществено деяние, тъй като не се плащат мита, а превозваните стоки са с неизвестен произход и качество;

• **Защита на определени животински и растителни видове** – контрол върху търговията със защитени животински и растителни видове или продукти от тях. Правилата за тази търговия се уреждат от конвенцията CITES (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora);

• **Защита срещу търговията със стоки с двойна употреба** – артикулите с двойна употреба са стоки, софтуер и технологии, които могат да се използват както за граждански, така и за военни приложения. ЕС контролира износа, транзита и трансфера на стоки с двойна употреба, с цел допринасяне за международния мир и сигурност;

• **Защита на правата на интелектуална собственост (ПИС)** – предотвратявайки навлизането на пазара на ЕС на стоки, нарушаващи ПИС, митниците допринасят за икономическия растеж, за борбата с организираната престъпност и защитата на здравето и безопасността на милиони потребители;

• **Защита на културни и исторически ценности** – ценните произведения на изкуството, скулптури и археологически артефакти често са незаконно получени, продавани и внасяни в ЕС от конфликтни зони. Известно е, че този незаконен трафик е свързан с финансиране на тероризма, избягване на данъци и пране на пари.

Защитната функция е насочена към едновременната защита на интересите на различни субекти, някои от които дори стоят в определен противовес. Като такива например могат да се посочат тези на икономическите оператори (производители, търговци, вносители, потребители) и на републиканските бюджети на държавите-членки. Това от своя страна извежда на преден план необходимостта от гарантиране на правилното приложение на тази функция, така че да бъдат защитени интересите на всички заинтересовани страни в дадено митническо производство.

Погледнато от позицията на електронната търговия изпълнението на защитната функция на митническия контрол е изправено пред редица трудности. Не малка част от пратките за ЕС биват изпращани от дестинации, където има занижен контрол върху производството и търговията или дори е трудно да се определи какъв е произходът на доставяните стоки, тяхното качество и потребителски свойства. За да работи тази функция може би е необходимо митническите служители да осъществят контрол върху всяка една пратка, което обаче по обясними причини на практика е невъзможно. Това означава, че на територията на Съюза биха могли да бъдат въведени стоки, които представляват определена заплаха в някоя от горепосочените насоки. В същото време, отчитайки профила на стоките, които биват приоритетно поръчвани от европейските потребители онлайн (виж таблица 2), прави впечатление, че в преобладаващата си част те имат пряко отношение към техния живот и здраве. Изводът, който може да се направи тук е, че от митницата се очаква да извършва сериозен и ефективен анализ на риска по отношение на внасяните стоки, доставяни в ЕС като резултат от онлайн поръчки.

► **Икономическа функция** – митницата като контролна институция следи стриктно изпълнението на приетата политика от Европейската комисия по отношение на търговията с трети страни. От една страна чрез митническия контрол може да се стимулира развитието на даден отрасъл от националните икономики на държавите-членки, а от друга страна въобще да се преустанови неговото съществуване[8]. Действащите към момента митнически режими, тарифни и нетарифни мерки и предписаните за тяхното прилагане контролни процедури имат за основна цел опазване на икономическите интереси на всички производители в ЕС и стимулиране на производството в отделните страни–членки. Ако дадена външнотърговска операция застрашава интересите на конкретен отрасъл, то именно чрез стриктното прилагане на митническите режими и процедури равновесието може да бъде възстановено. В известна степен може да се каже, че икономическата функция на митническия контрол представлява елемент на сто-

[8] *Вж. ДИМОВ, Олег. Европейски митнически контрол. София, Тракия-М, 2010, 6 с.*

пански протекционизъм. Посредством нея се създават по-благоприятни условия за производство и търговия с определени стоки, които са местно производство и се затруднява (обикновено оскъпява) техния внос от трети страни. В известна степен подобен протекционизъм оказва положително влияние и върху равнищата на заетост, получаваните доходи от трудещите се в съответните браншове и не на последно място въздейства върху обема на брутния вътрешен продукт (БВП). Въпреки това следва да се има предвид, че в съвременните международни икономически отношения явният протекционизъм не се приема като добра и оправдана практика. С оглед запазване на добрия тон между страните-партньори в международната търговия откритото му приложение следва да има по-скоро ограничено приложение.

Със стремежа на ЕС за по-активно включване в международния обмен на стоки и капитали, стриктното спазване на установеният вносно-износен режим и въвеждането на съвременни методи и средства за митнически контрол ще придадат все по-голямо значение на тази функция за митническите администрации на държавите-членки. Съвременните тенденции във външната търговия налагат необходимостта от търсенето на нови модели, целящи опростяване на митническите режими и процедури. Дори вече възникват въпроси относно бъдещето на митническата декларация, тъй като възможностите за дистанционен контрол и концепцията за Одобрен икономически оператор (ОИО) могат да я изместят като основно средство за събиране на информация за външнотърговските сделки[9]. Тези нови модели обаче не трябва да водят до накърняване интересите на националните икономики в Съюза или пък да се влиза в противоречие с действащите в това отношение европейски регламенти и директиви. Всичко това показва, че митническите администрации и осъществяваната от тях контролна дейност и за в бъдеще ще останат фактор, подпомагащ развитието и определящ характера на националните икономики на държавите-членки на ЕС.

Отчитайки обемите на електронната търговия със стоки от трети страни, то не може да се каже, че са налице фактори които оказват съществено влияние върху националните икономики на държавите-членки. Въпреки това следва да се има предвид, че вече някои отрасли започват да усещат силната конкуренция на страни като Китай и за крайните потребители е все по-изгодно да си поръчват стоките директно от техните производители. Като такива стоки могат да се посочат електронните устройства, мобилните телефони, книгите и др. Това налага сериозно преосмисляне на водената в ЕС политика по отношение на електронната търговия с цел недопускане на съществени сътресения на вътрешния пазар като резултат на безконтролен внос на определени стоки.

Идентифицирайки функциите на митническия контрол могат да се определят по-ясно целите и задачите, които митническите администрации на държавите-членки на ЕС следва да изпълняват. В значителна степен те очертават и самото поле на действие на митническия контрол, като показва къде следва да бъдат насочени усилията на контролните органи и кое от дейността на митническите администрации е съществено за тях и кое има второстепенен характер. Днес акцентът пада върху защитната и икономическата функция на митническия контрол, докато фискалната функция намалява своето значение. На практиката от орган, отговарящ за държавните приходи, митниците са се превърнали в основен защитник на икономическите и жизнени интереси на обществото като цяло. Като основни движещи механизми за изпълнението на тази роля на митническия контрол могат да се посочат митническите режими и процедури, но те следва да се възприемат и като основен изразител на инструментите за изпълнение на неговите функции.

ОБОБЩЕНИЕ

Имайки предвид световната глобализация в икономиката и търговията и все по-честото преминаване през границите на огромни количества суровини, материали и крайни изделия, то митниците са изправени пред редица трудности по отношение изпълнението на възложените им функции, цели и задачи. Имайки предвид всичко казано до тук, би могло да се обобщи, че поради очертаващият се ръст в електронната търговия се налага необходимостта митническите администрации на държавите-членки на ЕС да работят като една обща администрация, в унисон с въведените европейски стандарти и процедури, касаещи митническия контрол и надзор. Това е задължителна предпоставка за да могат те достойно да изпълняват възложените им функции и задачи. Положителен ефект в това отношение имат участията на митническите служители от отделните държави-членки на ЕС в международни семинари за обучение, работни и проектни групи, както и обмяната на опит с митническите администрации на други страни-партньори. Има какво да се направи и подобри и по отношение на действащото общоевропейско и национално законодателство, както и в отношението на икономическите оператори към ангажиментите им спрямо митницата. Обратното също е от особена важност - всеки митнически служител трябва да разбира добре, че митницата е част от търговията и не трябва да пречи на нейното развитие.

С оглед правилното проявление на посочените функции е необходимо унифициране на използваните митнически процедури по отношение на всяка една от тях не само на европейско, но и на световно ниво. Това от своя страна би имало положителен ефект както за митническите администрации поради възможността за взаимно признаване на резултатите от осъществения контрол, но и за икономическите оператори, тъй като ще са налице предпоставки за прогнозируемост и прозрачност в митническите процеси.

Автор **доц. д-р Момчил Антов**
катедра „Контрол и анализ на стопанската дейност“
Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов

[9] *Bowering, Geoff. Does e-commerce and the growing availability of trade data mean that the customs declaration may no longer be required? World Customs Journal, Volume 12, Number 1, 2018, p. 1*

СТУДЕНТИ ОТ СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ ПОСЕТИХА СМО И СЪВЕТА НА ЕС В БРЮКСЕЛ

Студенти от Стопанска академия „Димитър А. Ценов" за втора поредна година посетиха Световната митническа организация и Съвета на Европейския съюз в гр. Брюксел, Белгия, както и Централното митническо управление на Агенция „Митници" в гр. София. Работните посещения бяха организирани от катедра „Контрол и анализ на стопанската дейност", която развива обучение по дисциплини, свързани с митническия контрол и митническото представителство. В групата бяха студенти от специалност „Стопански и финансов контрол" и от магистърска програма „Валутен, митнически и данъчен контрол", придружени от своите преподаватели към катедрата – доц. д-р Момчил Антов и гл. ас. д-р Жельо Желев.

Посещението в Брюксел бе организирано със съдействието на Агенция „Митници". Студентите имаха възможността да присъстват на редовно заседание на работната група „Митнически съюз" към Съвета на Европейския съюз, провело се в административната сграда Europa Building. Тази работна група разглежда въпроси, теми и досиета, свързани с митническото законодателство на ЕС и координира митническите отношения с държави извън Съюза, включително съгласува и представя общата позиция на ЕС в Световната митническа организация. На заседанието студентите имаха възможността да наблюдават дискусии по конкретни политики в митническата област и да изслушат позициите на отделни държави членки. Извън програмата след заседанието групата от Стопанска академия бе поканена на среща от началника на отдела, отговарящ за Митническия съюз, към Генерална дирекция „Икономически въпроси и конкурентоспособност" към Съвета на Европейския съюз. На нея студентите бяха запознати с основните политики на ЕС, свързани с митническото законодателство и се разискваха въпроси относно тяхното обучение и визия за бъдещо кариерно развитие.

В централата на Световната митническа организация (СМО) студентите имаха възможността да се запознаят с нейните основни функции и задачи, както и с организацията на дейността ѝ. В проведената работна среща бяха включени и българските представители в СМО – г-жа Бистра Теодосиева и Татяна Терзийска, което предизвика много положителни емоции и в двете страни. Разгледани бяха редица въпроси относно продължаващото сътрудничество между СМО и Стопанска академия в областта на инициативата WCO Academy за електронни обучения в областта на митническия контрол и възможността за сертифициране на учебните програми на Стопанска академия по митнически контрол съобразно стандартите на СМО (PICARD Professional Standards).

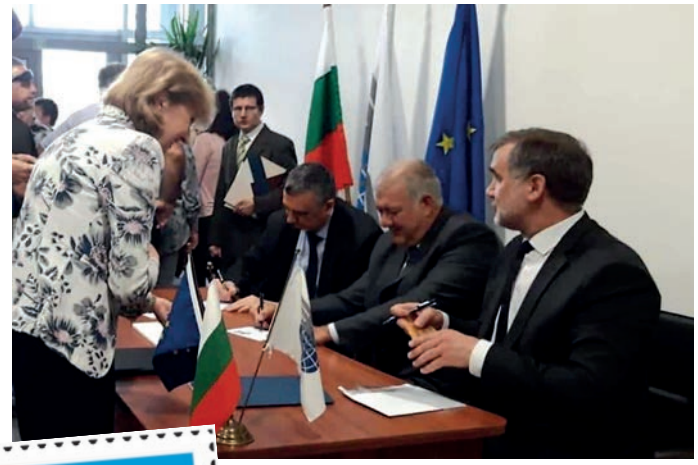
При завръщането си в България, групата от Стопанска академия бе приета и от Георги Александров – зам. директор на Агенция „Митници". На срещата студентите споделиха впечатления от посещенията в Брюксел, а Георги Александров изрази подкрепата на българската митническа администрация към подобни инициативи и им пожела успех в овладяването на митническата материя.

Осъществяването на тези работни визити има за цел обогатяване познанията на участващите в тях студенти относно работата на институциите на ниво ЕС и в частност на тези, свързани с изграждането и прилагането на общоевропейската митническа политика. Също така, те подпомагат процеса по формирането на структурен диалог между младите хора и представителите на практиката, запознавайки ги с основните експертни дейности в институциите на ЕС и работата на българските представители в тях. Визитите изграждат трайни институционални контакти с международни организации, с цел включването им в обучението и осигуряване на възможности за студентите на Стопанска академия за провеждане на практически обучения на високо професионално ниво по време на следването им.

140 ГОДИНИ МИТНИЦИ

ВАЛИДИРАНА БЕШЕ ПОЩЕНСКА МАРКА ПО ПОВОД 140 ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ МИТНИЦИ

На 24 юли 2019 г., директорът на Агенция „Митници“ Георги Костов, Деян Дънешки – главен изпълнителен директор на „Български пощи“ ЕАД и Никола Шерлетов – председател на Съвета на директорите на „Български пощи“ ЕАД, валидираха пощенска марка по повод 140 години от създаването на българските митници.

Гост на събитието бе и председателят на парламентарната Комисия за наблюдение на приходните агенции и борба със сивата икономика и контрабандата Емил Димитров, който освен валидираната пощенска марка, получи от директора на Агенция „Митници“ Георги Костов като подарък и юбилейното печатно издание История на българските митници /1879-2019/.

„Избрахме да отбележим 140 – годишнината на нашата институция и чрез валидиране на пощенска марка, защото митниците и пощите ги свързва отколешно сътрудничество, което минава през различни и не винаги леки етапи, но ще продължи, тъй като ни обединява предизвикателството за улесняване на гражданите и бизнеса в условията на общите митнически правила на ЕС и общия европейски пазар“, заяви директорът на Агенция „Митници“ Георги Костов и допълни, че разпространението на марката ще направи широк кръг хора съпричастни към годишнината на митниците.

„.Вече 140 години, българските митници са символ на финансовата ни система. Днес, с развитието на електронната търговия, секторът на съобщенията е тясно свързан с дейността на митниците. Нашата обща цел е да облекчим обмена на пратки, като същевременно гарантираме сигурността на пренасянето на стоки“, заяви главният изпълнителен директор на „Български пощи“ ЕАД Деян Дънешки.

Пощенско-филателното издание на тема „140 години Български митници“, представлява една пощенска марка с номинал 65 стотинки в тираж 7 500 броя. Автор на проекта е художникът Емил Христов.

През тази година 140 години отбелязват много от институциите на страната, включително основните министерства. За своите 140 години Министерство на финансите също пусна пощенска марка. В основата на дизайна ѝ е част от известния витраж на стълбището откъм ул. „Г.С.Раковски“ в сградата на Министерството.

По традиция годишнината е повод за ново издание на „История на българските митници“. Освен няколко страници, описващи най-важното от последните пет години, четвъртото допълнено издание на книгата е с нова корица и с резюме на английски език.

Княз Александър I Батенберг

УКАЗЪТ

1879 година. България вече е свободна.
Търновската конституция, приета на 16 април същата година, оп
та и правомощията на Министерския съвет.
С Указ № 1 от 5 юли 1879 г. княз Александър I Батенберг
министрите и председателя на Министерския съвет на първ
правителство след Освобождението, а веднага след
с Указ № 2 от 7 юли 1879 г. учредява
митниците и митарствените пунктове
В документа пише: „...като взехме в съображение нуждата да се
те на Княжеството, постановихме и постановяваме: Да се учре
митници и митарствени пунктове на южната граница на Кня
Постановява се облагането с мито на чуждестранните стоки и б
Източна Румелия и Македония. "Да се пропущат без всяко мито
дения на Източна Румелия и Македония", гласи трета точка от

BRIEF HISTORY
OF THE BULGARIAN CUSTOMS
INSTITUTION (1879-2019)

THE BEGINNING

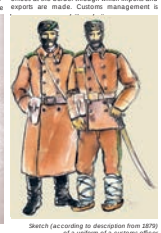
The development of the customs administration in Bulgaria follows the main periods of development of the Bulgarian state.

The first provisions for the organization and functioning of the Bulgarian customs were from the beginning of 1879. After the adoption of the Turnovo Constitution on April 16, 1879 (the first constitution of Bulgaria), Prince Alexander I Battenberg with Decree No 1 of 5 July appointed the Ministers and the President of the Council of Ministers of the first Bulgarian government, and customs houses and customs points were established by Decree No.2 „in order to preserve the interests of the principality." The princely decree on the establishment of customs also provides for the duty taxation of foreign goods. The Decree also provides for duty-free imports from Eastern Rumelia* and Macedonia. The date of the decree - July the 7th 1879 - is considered the birthday of the Bulgarian customs administration.

During the first five years of Bulgarian customs activity, their legal basis is the „Customs Statute of the Bulgarian Principality", endorsed by the Russian Imperial Commissioner in Bulgaria. According to Article 1 of the Statute, customs are offices at the border through which imports and exports are made. Customs management is

The Decree establishing the Bulgarian Customs

Sketch (according to description from 1879) of a uniform of a customs officer

100

* Autonomous Province of the Ottoman Empire, established in Southern Bulgaria under the Berlin Treaty of 1878

По повод 140-та годишнина в сградата на Централно митническо управление беше обновена историческата експозиция. Нови пана и специални витрини отварят пространството и правят историята по-достъпна за служителите и посетителите.

Архивни кадри от 30-те години на 20 век и кадри, заснети по повод дейността на митниците, бяха обединени във видеопрезентация. В рамките на девет минути презентацията разказва накратко историята на митническата администрация, от това как се структурира през ролята ѝ в различните исторически периоди до края на 20 век и приемането на България в ЕС. Видео презентацията е достъпна на Български и английски език в официалната интернет страница на Агенция „Митници“ в рубриката За нас – История на митниците.

ПРОФЕСИЯТА НА МИТНИЧЕСКИТЕ СЛУЖИТЕЛИ ПРЕДСТАВЕНА В ИЗЛОЖБА ОТ ДЕТСКИ РИСУНКИ

Изложба от рисунки представя професията на митническите служители през погледа на децата. Импровизираната експозиция бе открита по повод 140-годишнината от създаването на българските митници. Картините са нарисувани от деца на митнически служители. В тях с много морски мотиви са изобразени проверки на кораби, самолети и пътници, също и с обучени митнически кучета – едни от любимите герои на децата. Експозицията от детски рисунки създава нетрадиционна атмосфера в митническия салон и предизвиква любопитството на посетителите.

Изложбата бе експонирана в централния салон на Териториална дирекция Южна морска в Бургас, а мястото не бе избрано случайно, тъй като сградата е национален паметник на културата. Митницата винаги е била част от историята на Бургас и има определяща роля за разрастването и развитието на града след Освобождението като транспортен, икономически, търговски и туристически център. Според историческите хроники, първата митница на територията на град Бургас след Освобождението се е намирала на морския бряг в зоната на днешното пристанище в неугледна сграда. До там стоките са били превозвали с конски впрягове и талиги и са се товарили на кораби. Така е бил транспортиран и вносът. През 1884 година правителството взема решение за изграждане на модерно пристанище с митница в Бургас. Строежът започва през 1908 г. по проект на известния австрийски архитект Вайнщайн, който по това време е бил главен архитект и директор на пристанището в Марсилия. Реализацията на проекта е струвала на държавата 6 742 300 тогавашни златни лева. Строителството продължава дълги години, поради двукратно спиране на дейностите по време на Балканската и Първата световна война. Митницата е построена от легендарния български архитект Георги Фингов, с майстори от Тревненско и Странджа и е открита официално през 1926 г. През 2005 г. сградата бе реставрирана по нейния оригинален проект, а през миналата година бе извършен освежителен ремонт на фасадата.

ТРЯВНА ПАЗИ СПОМЕН ЗА МИТНИЦАТА НА ГРАНИЦАТА МЕЖДУ КНЯЖЕСТВО БЪЛГАРИЯ И ИЗТОЧНА РУМЕЛИЯ

Една от границите между Княжество България и Източна Румелия преди Съединението през 1885 г е била в балканското градче Трявна. В Тревненският край е имало три митнически пункта – на Кръстешката поляна, в село Райковции и в края на град Трявна. Според историческите сведения в града се е намирала една от най-важните митници, която контролирала износа и вноса от Източна Румелия през стария тревненски проход.

По старите пътища през Балкана богатството на града и региона е познато далеч извън границите на Княжество България. Оттук е вървял един от най-натоварените маршрути през Стара планина към пазарите на Източна Румелия. Освен че тревненските майстори се изявяват най-вече в областта на строителството, резбарството и зографството, овладявайки ги до такова съвършенство, че ги превръщат в изкуство, в миналото градът е бил занаятчийски център. От вълна са се правели шаяци и гайтани, от кожи са изработвали патъци, цървули, развито е било ножарството и куюмджийството.

В град Трявна, на днешната ул. „Славейков“ 85, се намира живото доказателство за търговията, която е кипяла по тези земи - „Къщата –митница“. Така тревненци познават реставрираната постройка, в която навремето са се помещавали канцеларииите, където се е извършвала административната дейност на митницата. След Съединението, когато границите на обединените български земи са премахнати, сгра-

дата на митницата известно време останала необитаема, но не след дълго къщата купува, от предприемач на търг, местния търговецът Рачо Бояджиев. И до днес в нея живеят неговите потомци. Годините отдавна са заличили почти цялата писмена история на това място. Запазен е надписът на фасадата: „Българино, това е Митницата! Тук е минавала границата на разпокъсаното от Берлинския конгрес през 1878 г. Отечество"

Митниците в Княжество България, създадени с помощта на временното руско управление първоначално са били 12. Според историческите справки, непосредствено преди Съединението техният брой е 25. Освен Трявна, по границата с Източна Румелия търговията е преминавала през пунктовете Буйново, Вакарел, Габрово, Пирдоп, Самоков, Тича и Троян. Митниците между двете страни на Балкана се закриват на 1 ноември 1885 година.

По материали на Нова телевизия и БНТ

МИТНИЧЕСКА *хроника*